

گشت ارشاد برای مدیران

ارزیابی عملکرد مدیران همواره دغدغه آیت الله رئیسی بوده و در دوران رقابت های انتخاباتی نیز وعده راه اندازی گشت ارشاد مدیران داده شد و دولت توانست در طی این دوسال آن را عملیاتی کند که طبق گفته بازرس ویژه رئیس جمهور این گشت ضمن جلوگیری از فساد، سبب شد گلوگاه های فساد در وزارتخانه ها مسدود شوند. رئیس جمهور بازخواست مدیران را بدون هیچ ملاحظه ای در دور دوم سفرهای استانی خود به جد پیگیری کرد به گونه ای که بررسی گزارش های مردمی و تعیین تکلیف ادعاهای مطروحه در گزارش ها، ۶۰ درصد به نسبت ابتدای دولت پیشرفت داشته است. همچنین انجام بازرسی های نامحسوس که منجر به نفاذ دائمی وغیرمنتظره

در دستگاه های اجرایی تحت عنوان مراجعه کننده است با ۵۰ درصد پیشرفت به نسبت ابتدای سال اول فعالیت دولت مواجه بوده است. رئیس جمهور در اسفند سال ۱۴۰۱، پس از پایان دوراول سفرها به معاون اول خود دستور داده بود که عملکرد مدیران مورد ارزیابی قرار گیرد، سخنگوی دولت در همین راستا خبر داده بود که رئیس جمهور به معاون اول رئیس جمهور و وزیر کشور دستور داد عملکرد مدیران ملی و استانی را ارزیابی کنند تا نقاط ضعف، کاستی ها و نقاط قوت آشکار شود و در همین راستا و در جریان سفر استانی رئیس جمهور به دو استان بوشهر و خوزستان جمعاً ۲۰ تن از مدیران برکنار شدند.

برنامه و بودجه

در شهریور ۱۴۰۱ برای اجرای سیستم یکپارچه مدیریت مالی دولت به لحاظ اهمیت آن در تولید سند مدیریت مالی دولت چند موضوع مهم در دستور کار وزارت امور اقتصادی و دارایی قرار گرفت. با توجه به دستورات و تمهیدات معاون اول رئیس جمهور، وزیر امور اقتصادی و دارایی و خزانه دار کل کشور مقرر شد که حساب ها طبق موازین قانونی احکام برنامه، احکام دائمی بودجه و همچنین تبصره ۷ قانون بودجه های ستوانی در حساب واحد خزانه جمع و انقباض مالی ایجاد شود و با اجرای این کار از تنخواه گردان بانک مرکزی به جز در موارد بسیار جزئی و ضروری، استفاده نشد. ایجاد انقباض مالی و عدم استفاده از تنخواه بانک مرکزی، کاهش خلق پول و به دنبال آن کاهش سطح عمومی قیمت ها و کنترل تورم از جمله مزایای چنین اقدامی بود.

فضای کسب و کار

مالیات

شهید رئیسی در انتخابات وعده داد که «در سال ۱۴۰۱ همه تعاملات مؤدیان با سازمان امور مالیاتی یکپارچه شده و در بستر الکترونیکی انجام خواهد شد. در سال ۱۴۰۱ با تکمیل جریان داده های مالیاتی و ایجاد شفافیت، از فرارهای مالیاتی جلوگیری خواهد شد.» پیاده سازی و شروع به کار سامانه مؤدیان در دولت سیزدهم و از تاریخ ۱۴۰۱/۴/۱۶ به منظور ثبت تمام تعاملات اقتصادی بین کسب و کارها با مصرف کنندگان نهایی در قالب صورت حساب های الکترونیکی و انطباق آنها با تراکنش های بانکی، بستری هوشمند برای ثبت اطلاعات مالی و بهره گیری از آنها در فرایند مالیات ستانی است. بدیهی است با ثبت تمام اطلاعات، مجاری فرار مالیاتی بشدت محدود

نظام بانکی

«اصلاح نظام بانکی کشور یکی از اولویت های دولت مردمی است. از سال ۱۴۰۱ اعطای تسهیلات بانکی بر اساس اعتبارسنجی انجام شده و فسادهای بانکی و معوقات کاهش خواهد یافت.» که این ها از جمله وعده های شهید رئیسی در حوزه نظام بانکی در ایام انتخابات بود.

نگاهی به دغدغه رئیس جمهور برای اصلاح شبکه بانکی کشور که از ابتدای امر روی کار آمدن دولت سیزدهم به طور پیگیرانه و جدی عملیاتی شده است، نشان می دهد موضوع ساماندهی اقتصادی برای دولت یک امر حیاتی و اساسی است. رئیس جمهور در جریان بازدید از سامانه های بانک مرکزی و پس از استماع گزارش رئیس بانک مرکزی وقت در جمع مدیران ارشد این مجموعه به «جایگاه مهم بانک مرکزی» در مدیریت منابع پولی و مالی و اصلاح نظام بانکی اشاره و مأموریت های ۱۰ گانه برای تحول و ارتقای آن تعریف کرد.

۱۰ فرمان اصلاحات بانکی مدنظر رئیس جمهور شامل تقویت ارزش پول ملی، اصلاح ناترازی بانکها، توقف رشد سالانه نقدینگی، اصلاح سبد ذخایر ارزی متناسب با نیازهای سرمایه گذاری و تجاری کشور، توسعه دامنه وثایق و تسهیل فرایند وثیقه گذاری، فعال سازی حساب تجاری، تقویت سامانه های نظارتی و تأمین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی بود.

اقدام دیگر دولت اصلاح سیستم بانکی و بانک های ناتراز است.

تعیین تکلیف بانک های ناتراز در راستای برنامه اصلاح و سالم سازی نظام بانکی، یکی از برنامه های جدی بانک مرکزی در دوره جدید بوده است. بر همین اساس در سال گذشته سه مؤسسه اعتباری توسعه، نور و کاسپین منحل شدند و رئیس کل بانک مرکزی نیز از تعیین تکلیف ۸ بانک دیگر در سال ۱۴۰۳ خبر داده است.

ایجاد شفافیت در شبکه بانکی یکی از مهم ترین اقداماتی است که در دولت سیزدهم برای آن تلاش شده است. انتشار بوموقع عملکرد تسهیلات پرداختی بانکها با جزئیات، انتشار وضعیت تسهیلات اعطایی به شرکت های دانش بنیان، انتشار تسهیلات کلان جاری و غیرجاری بانک ها، انتشار صورت های مالی بانک های دولتی، تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط و تسهیلات پرداختی به کارمندان بانک ها و مؤسسات اعتباری از جمله اقداماتی است که در این راستا به سرانجام رسید. الکترونیکی کردن دسترسی به قراردادهای بانکی یکی دیگر از گام هایی است که در حوزه الکترونیکی شدن فرایندها و شفافیت برداشته شده است.

بهره گیری از سیستم اعتبارسنجی بانکی برای اعطای تسهیلات خرد را می توان یکی دیگر از گام های عملی برای تسهیل دسترسی عامه مردم

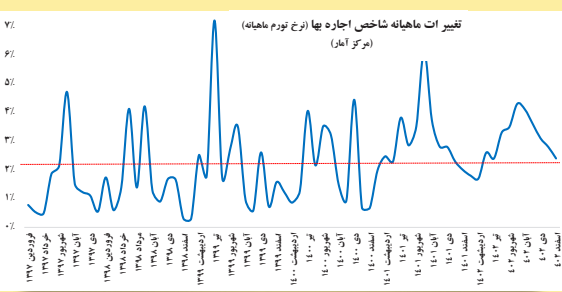
شهید رئیسی در ایام انتخابات گفت: «از سال ۱۴۰۱ انواع ابزارهای مالی گسترش یافته و علاوه بر پوشش تنوع نیازهای مالی کسب و کارها، جریان منابع و مصارف مالی اصلاح خواهد شد و قانون بهبود فضای کسب و کار را اجرا خواهیم کرد.» بهبود فضای کسب و کار یکی از پیش شرط های اصلی تحقق رشد اقتصادی مطلوب و دستیابی به اهداف برنامه های توسعه است. در این راستا یکی از شاخص ترین اقدامات دولت سیزدهم در حوزه اقتصادی، حذف فوری مجوزهای دست و پا گیر از فرایند صدور مجوزهای کسب و کار به منظور بهبود فضای کسب و کار است. در این مسیر دولت با راه اندازی درگاه ملی مجوزها (mojavez.ir) فرایند دریافت مجوزهای کسب را برای بسیاری از صنوف تسهیل کرده است. در این سامانه، اشخاص متقاضی مجوز پس از تکمیل بارگذاری اسناد، حداکثر پس از ۱۵ روز مجوز خود را دریافت می کنند. در این فرایند اگر دستگاهی بدون ارائه دلیل موجه و قانونی از صدور مجوز خودداری کند، مجوز مورد نظر به طور خودکار برای متقاضی صادر خواهد شد. اجرای قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار هم از جمله موضوعاتی بود که در دولت سیزدهم پس از ۱۳ سال از سر گرفته شد و مجوزهای کسب و کار مردم با دستور ویژه رئیس جمهور به صورت برخط صادر شد تا دیگر کسی لنگ امضایی برای اخذ مجوز نماند.

می دهد در سال ۱۴۰۱ تعداد مؤدیان مالیاتی با ۵۲.۴ درصد (معادل یک میلیون و ۵۲۰ هزار نفر) افزایش به ۴ میلیون و ۴۴۵ هزار نفر رسید. همچنین در سال ۱۴۰۲ تعداد مؤدیان مالیاتی با ۲۰.۳ درصد رشد به ۵ میلیون و ۳۵۰ هزار نفر رسیده که بر این اساس تعداد مؤدیان مالیاتی ۸۲.۵ درصد رشد داشته است. طبق گزارش سازمان امور مالیاتی کشور، روزانه حدود ۸۰۰ یا ۸۰۰۰ شرکت به سامانه مؤدیان برای صدور صورتحساب اضافه می شوند. طبق آخرین گزارش ها در سال ۱۴۰۲ مالیات بیش از ۵۰ درصد اصناف صفر مطلق بود و متوسط مالیاتی که در سال ۱۴۰۲ برای عملکرد ۱۴۰۱ از اصناف و مشاغل گرفته شد ۵ میلیون تومان بوده است. همچنین صنف پزشکان بیشتر از بقیه اصناف و مشاغل مالیات پرداخت کرده اند: حدود ۳۵ میلیون تومان در سال متوسط مالیات پرداختی پزشکان طبق تبصره ماده ۱۰۰ بوده است. مالیات پرداختی سایر اصناف نیز طبق اطلاعات فرم تبصره ماده ۱۰۰ به ترتیب داروخانه ها حدود ۲۲ میلیون تومان، طلا و جواهر حدود ۱۰ میلیون تومان، نمایشگاه اتومبیل حدود ۱۰ میلیون تومان، مشاوران حقوقی حدود ۶ میلیون و هشتصد هزار تومان، بنگاه های املاک حدود ۴ میلیون تومان و آرایشگاه زنانه حدود ۲ میلیون تومان بوده است.

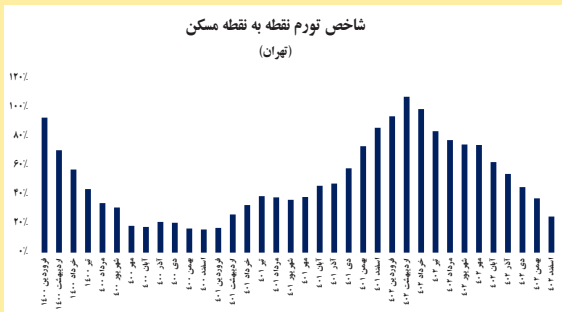

مسکن

زمان بندی خانه دار شدن نیمی از متقاضیان واجد شرایط، کاهش حاشیه نشینی، احیای بافت های فرسوده و نوسازی مسکن روستایی و ساخت ۴ میلیون مسکن در ۴ سال، بخشی از وعده های شهید رئیسی در حوزه مسکن در ابتدای کار خود بود.

مجموعه اقدامات دولت منجر به ایجاد ثبات نسبی در بازار مسکن در ماه های اخیر شد و نرخ رشد سرمایه گذاری در بخش مسکن و ساختمان از ۱۱- درصد در سال ۱۴۰۰ به ۲.۷ درصد در ۶ ماهه اول سال ۱۴۰۲ افزایش یافته است. تأمین زمین به مساحتی بالغ بر ۵۵ هزار هکتار و به ظرفیت احداث ۲ میلیون واحد مسکونی در مناطق شهری کشور، واگذاری زمین به متقاضیان واجد شرایط قانون جوانی جمعیت، اجرای پروژه های انبوه سازی در زمین های دولتی برای متقاضیان واجد شرایط شهری، نوسازی بافت های فرسوده، تکمیل واحدهای باقیمانده مسکن مهر و تکمیل و به روزرسانی سامانه ملی املاک و اسکان صرفاً بخشی از اقدامات متعدد دولت سیزدهم در حوزه مسکن است.

بازار سرمایه

«بورس را به عنوان قُلک دولت نخواهیم داد و کسری بودجه را از طریق بورس تأمین نخواهیم کرد» شعار بود که شهید رئیسی در ایام انتخابات آن را بیان کرد. دولت سیزدهم درحالی سکان مدیریت کشور را در دست گرفت که بازار سرمایه وضعیت بسیار بدی داشت و افرادی که به دعوت دولت قبیل وارد این بازار شده بودند، زیان شدیدی دیده بودند، البته ایجاد ثبات در بازار سرمایه اقدام ساده ای نبود و به گذر زمان نیاز داشت، با این حال دولت سیزدهم در یک سال گذشته تلاش کرده است ثبات را به معاملات بازار سهام برگرداند. واریز منابع به صندوق توسعه تثبیت بازار سرمایه که از دولت ۱۱۰۰ میلیارد تومان بود، مقرر شد مبلغی که معادل ۱۵۰ میلیون دلار بود به صندوق تثبیت بازار تزریق شود. همچنین «محمد مخبر»، معاون اول رئیس جمهور پنج مصوبه مهم دولت را درباره کاهش نرخ خوراک پتروشیمی ها، کاهش نرخ سود بین بانکی، محدود شدن فروش اوراق مالی، عدم افزایش حقوق دولتی معادن و افزایش نرخ تسعیر بانک ها برای مسئولان ارشد دولتی و به منظور کاهش ضرورتیان سهامداران در بورس ابلاغ کرد.

سازمان بورس با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی، سامانه توثیق سهام (ستاره) را برای نخستین بار اجرایی کردند و پیستر لازم برای امکان وثیقه گذاری سهام ممکن شد. سامانه ستاره این امکان را فراهم کرده تا همه دارایی های خرد و کلان افراد اعم از سهام، اندوخته بیمه عمر و سنوات، اسناد املاک و خودرو، سکه، طلا، امانی، سیم کارت به عنوان وثیقه مورد استفاده قرار گیرد. با دستور رئیس جمهور در جلسه شورای عالی مسکن مبنی بر استفاده از جهش تولید مسکن و راه اندازی صندوق های سرمایه گذاری در حوزه املاک و مستغلات، تأسیس نخستین صندوق سرمایه گذاری در این حوزه در دستور کار صندوق بازنشستگی کشوری و نهادهای بورسی قرار گرفت. صندوق املاک و مستغلات (REIT) عمل نوعی سرمایه گذاری خرد در حوزه املاک و مستغلات توسط مردم است تا به این صورت افراد بتوانند به جای خرید یک واحد کامل ملک، اعم از مسکونی، تجاری یا اداری نسبت به خرید بخش کوچکی از یک ملک با سرمایه گذاری های خرد اقدام کنند.

مبارزه با فساد

«شفافیت اقتصادی» از وعده های دولت سیزدهم است و آیت الله رئیسی در زمان فعالیت های انتخاباتی در خرداد ماه ۱۴۰۰ در حوزه شفافیت مالی ۲ وعده را مطرح کرد. وی در تاریخ ۲۶ خرداد ماه ۱۴۰۰ در نخستین وعده انتخاباتی خود در حوزه شفافیت اعلام کرد «سامانه جامع اطلاعات اقتصادی به منظور شفاف سازی از تخلفات و جرایم اقتصادی راه اندازی خواهد شد». همچنین رئیس جمهور در همان تاریخ نیز دومین وعده انتخاباتی در حوزه شفافیت را داد و گفت: «سامانه های شفافیت (مانند قراردادهای دولتی و عملکرد شرکت های دولتی) تکمیل شده و در دسترس عموم مردم قرار خواهد گرفت.»

در خصوص سامانه جامع اطلاعات اقتصادی، مطابق قانون بودجه سال ۱۴۰۱ تمام شرکت های دولتی، بانک ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، شهرداری های شهرهای با جمعیت بالای یک میلیون نفر جمعیت و مراکز استان ها و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت های تابعه ذریع، آنها مکلف شده اند هر ۳ ماه یکبار نسبت به ثبت و به روزرسانی اطلاعات خود از جمله بودجه و صورت های مالی و گزارش های عملکردی در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی مستقر در وزارت امور اقتصادی و دارایی اقدام کنند. همچنین در قانون بودجه سال ۱۴۰۱، وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف شده است صورت های مالی شرکت های دولتی را در سامانه کدال منتشر کند.

بر این اساس با توجه به استقرار نسخه جدید سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی (سسام) در بستر شبکه دولت در سال ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی، امکان گردآوری، ثبت و به روزرسانی اطلاعات شرکت های دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت های زیرمجموعه آنها میسر شده و با تکمیل اطلاعات پایه و مالی اشخاص حقوقی یادشده در سامانه سسام، ارزیابی عملکرد شرکت های دولتی بر پایه داده های ثبت شده نیز امکان پذیر شده است. بر این اساس موضوعاتی مشتمل بر اطلاعات شناسنامه ای اعضای مجمع عمومی اعضای هیات مدیره سهامداران شرکت های زیرمجموعه و منابع انسانی و نیز داده های مربوط به ارقام مالی نیز مهیا شده است.

گام بلند دیگری که در راستای شفافیت اقتصادی در دولت سیزدهم برداشته شد، شفافیت در صدور مجوزهای کسب و کار بود تا علاوه بر شفاف شدن شرایط صدور مجوز کسب و کار، رانت ها و مفاسد ناشی از امضای طلای نیز از بین برود. در این راستا هیات مقررات دایی و بهبود محیط کسب و کار با برگزاری بیش از ۱۰۸ جلسه کارشناسی و کمیته تخصصی و همچنین ۲۱ جلسه اصلی، دستاوردهایی حاصل کرده است.